

สุกรลูกผสมเหมยซาน

สุกรพันธุ์ “เหมยซาน” หรือ “มิตรสัมพันธ์” เป็นสุกรจากประเทศจีนซึ่งได้ทูลเกล้าถวาย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อนำมาเผยแพร่ให้กับเกษตรกรได้เลี้ยงต่อไป สุกรพันธุ์เหมยซาน เป็นสุกรที่กินอาหารที่คุณภาพต่ำได้ มีลูกตกประมาณ 16-21 ตัว/แม่/ครอก ทนต่อสภาพอากาศหนาวชื้นของที่สูงได้ดี เป็นหนุ่มสาวเร็ว (4-6 เดือน) มีเนื้อน้อยมันมาก เมื่อนำมาผสมกับสุกรพันธุ์อื่นๆ จะได้ลูกผสมที่มีเนื้อเพิ่มขึ้น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ศึกษาทดลองโดยนำมาผสมกับพ่อพันธุ์ดูร์อคเจอร์ซี่ และพันธุ์ลาร์จไวท์ เพื่อให้ได้ลูกผสมเหมยซานที่มีเนื้อเพิ่มขึ้น และเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของภาคเหนือ

ลักษณะประจำพันธุ์

1. ลูกผสมเหมยซาน-ดูร์อคเจอร์ซี่

- ใบหูใหญ่ปรก มีรอยย่นบนใบหน้า ลำตัวสีน้ำตาลดำ ปลายเท้าสีขาว โตเต็มที่หนัก 60-90 กก. เหมาะสำหรับเลี้ยงในสภาพพื้นที่สูง อากาศหนาวเย็นและมีความชื้นสูง ทนทานต่อโรค ให้ลูกตก กินอาหารคุณภาพต่ำได้ ควรเลี้ยงเพื่อขุนขาย

2. ลูกผสมเหมยซาน-ลาร์จไวท์

- ใบหูปานกลางปรก รอยย่นบนใบหน้าน้อย ลำตัวสีขาวหรือขาว-ดำ โตเต็มที่หนัก 70-100 กก. เหมาะสำหรับเลี้ยงในสภาพพื้นที่ทั่วไป ใช้อาหารคุณภาพดีพอสมควรเลี้ยง โตไว ให้ลูกตก เหมาะที่จะใช้ทำเป็นแม่พันธุ์

แม่พันธุ์เหมยซาน

พ่อพันธุ์ดูร์อคเจอร์ซี่

แม่พันธุ์ลาร์จไวท์

ดูร์อคเจอร์ซี่

โรงเรือนสุกร

1. สถานที่ก่อสร้างโรงเรือนสุกร ควรเป็นที่ดอนน้ำไม่ท่วม มีที่ระบายน้ำได้ดี ห่างไกลจากที่ชุมชน ตลาด และผู้เลี้ยงสุกรรายอื่น
2. สร้างโรงเรือนสุกรตามแนวตะวันออก – ตะวันตก
3. วัสดุที่ใช้มุงหลังคา ขึ้นอยู่กับงบประมาณลงทุน วัสดุที่ใช้ เช่น กระเบื้องอะลูมิเนียม สังกะสี แฝกและจาก เป็นต้น
4. พื้นคอก โดยทั่วไปสร้างโรงเรือนด้วยพื้นคอนกรีต ซึ่งจะประหยัดเงินทุน

การปรับปรุงพันธุ์

1. การคัดเลือกพันธุ์

สุกรที่จะใช้ทำพันธุ์นั้นจะคัดเลือกจากลักษณะภายนอกและจากพันธุ์ประวัติ พิจารณาความแข็งแรงของเขา เขาไม่แอนเหมือนดินเป็ด ลำตัวยาว อวัยวะเพศปกติ เต้านมไม่ต่ำกว่า 14 เต้า หัวนมไม่บอด

2. การผสมพันธุ์

สุกรเพศผู้จะเริ่มใช้ผสมพันธุ์เมื่ออายุ 8 เดือนขึ้นไป ส่วนเพศเมียเริ่มใช้ผสมพันธุ์เมื่ออายุ 7-8 เดือน สุกรแม่พันธุ์ควรจะให้ลูกครอกแรกเมื่ออายุได้ 1 ปี แม่สุกรเป็นสัดแต่ละรอบระยะเวลาห่างกัน 21 วัน ตั้งท้อง 114 วัน ควรทำการผสมแม่พันธุ์ 2 ครั้ง ห่างกัน 24 ชั่วโมง (เข้า-เข้า-เย็น-เย็น) หรือมากกว่า 2 ครั้ง ยิ่งดี

แม่สุกรที่คลอดลูกแล้ว ควรหย่านมเมื่อลูกอายุ 4 สัปดาห์ และแม่สุกรจะเป็นสัดส่วนหลังจากหย่านมภายใน 3-10 วัน ทำการผสมพันธุ์ต่อได้เลย

การเลี้ยงดูการจัดการสุกร

1. การจัดการแม่สุกรก่อนคลอด แม่สุกรก่อนคลอด 7 วัน ให้อาบน้ำด้วยสบู่ทำความสะอาดแม่สุกร โดยเฉพาะ รานนม บั้นท้าย อวัยวะเพศ
2. การจัดการเมื่อคลอด แม่สุกรก่อนคลอด 24 ชั่วโมงเมื่อปีบเต้านมจะมีน้ำนมไหลออกมาจากเต้านม ลูกสุกรแรกคลอดควรดูแลปฏิบัติดังนี้
 - 2.1 ใช้ผ้าที่สะอาดหรือฟางเช็ดตัวลูกสุกรให้แห้ง ควักเอาน้ำเมือกในปากและในจมูกออก
 - 2.2 การตัดสายสะดือ ใช้ด้ายผูกสายสะดือให้ห่างจากพื้นที่ท้อง ประมาณ 1-2 นิ้ว ทารอยแผลด้วยทิงเจอร์ไอโอดีน เพื่อฆ่าเชื้อโรค
 - 2.3 ตัดเขี้ยวออกให้หมด (เขี้ยวมี 8 ซี่ ข้างบน 4 ซี่ ข้างล่าง 4 ซี่) การตัดเขี้ยวให้ใช้กรรไกรตัดเขี้ยวที่มีขายตามร้านขายอุปกรณ์ หรือกรรไกรตัดเล็บขนาดใหญ่ การตัดเขี้ยวเพื่อป้องกันลูกสุกรกัดเต้านมแม่สุกรเป็นแผลในขณะแย่งดูนม
 - 2.4 รับประทานลูกสุกรกินนมน้ำเหลืองจากเต้านมแม่สุกร
3. การจัดการลูกสุกรแรกคลอดหย่านม
 - 3.1 ลูกสุกร อายุ 1-3 วัน ให้ฉีดธาตุเหล็กเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 2 ซีซี
 - 3.2 ลูกสุกร อายุ 10 วัน เริ่มให้อาหารสุกรนมหรืออาหารสุกรอ่อน (อาหารเลี้ยงราง) เพื่อฝึกให้ลูกสุกรกินอาหาร

4. การจัดการลูกสุกรเมื่อหย่านม

- 4.1 หย่านมลูกสุกร เมื่ออายุ 28 วัน
- 4.2 ลูกสุกร อายุ 6 สัปดาห์ ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอหิวต้งสุกร และฉีดวัคซีนซ้ำทุกๆ 6 เดือน
- 4.3 ลูกสุกร อายุ 2 เดือนครึ่ง ควรให้ถ่ายพยาธิ

การให้อาหารสุกรระยะต่างๆ

1. ลูกสุกรระยะดูดนมแม่ เริ่มให้อาหารสุกรนมโปรตีน 22% หรืออาหารสุกรอ่อนโปรตีน 20% เมื่อลูกสุกรมีอายุ 10 วัน ถึงหย่านม
2. ลูกสุกรระยะหย่านม (หย่านม 28 วัน ให้อาหารสุกรอ่อนโปรตีน 20% จนถึงอายุ 2 เดือน
3. สุกรระยะน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 16% สุกรจะกินอาหารวันละ 2.5-3.5 กิโลกรัม
4. การให้อาหารสุกรพ่อพันธุ์ ให้อาหารโปรตีน ประมาณ 15-16%

การสุขภาพ การป้องกันโรค และโรคติดต่อในสุกร

การสุขภาพ หมายถึง การจัดการเพื่อให้สัตว์อยู่อย่างสบาย ปลอดภัยจากเชื้อโรคต่างๆ การทำคอกให้สะอาด การให้อาหารที่ดี และการจัดการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตสุกร

โรคที่สำคัญในสุกร

1. โรคคอหิวต้งสุกร

เป็นโรคที่ระบาดรุนแรง เกิดจากเชื้อไวรัส พบว่าเป็นได้กับสุกรทุกอายุ เมื่อเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายโดยการกินอาหาร กินน้ำ หายใจหรือโดยทางบาดแผลที่ผิวหนัง

อาการ มีไข้สูง 105-108 องศาฟาเรนไฮต์ สุกรจะเบื่ออาหาร ซึม เยื่อตาอักเสบ (มีขี้ตา) ท้องผูก(ขี้เป็นเม็ด) และท้องร่วง (ขี้เป็นน้ำ) ด้านในของขาหนีบจะพบจุดเลือดออกเล็กๆ ทำให้ผิวหนังนั้นเป็นสีแดง ติดต่อกับสุกรตัวหนึ่งไปยังตัวอื่นได้รวดเร็วมาก ภายใน 7 วัน

การป้องกัน ทำวัคซีนเมื่อลูกสุกร อายุประมาณ 6 สัปดาห์ และสำหรับสุกรพ่อแม่พันธุ์ ควรทำวัคซีนทุก 6 เดือน

2. โรคปากและเท้าเปื่อย

เป็นโรคติดต่อที่รุนแรง ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็วในสัตว์กบคู่ (โค กระบือ แพะ แกะ สุกร) โรคนี้เป็นได้กับสุกรทุกอายุ

อาการ มีตุ่มน้ำใสที่บริเวณปลายจมูก ปาก ลิ้น ริมฝีปาก เหงือก และผิวหนังบริเวณใดก็ได้ ต่อมาตุ่มน้ำใสจะแตก ไข้สูง เบื่ออาหาร น้ำลายยืด ขาเจ็บ กีบลอกหลุด และน้ำหนักลด

การป้องกัน ทำวัคซีนลูกสุกร อายุประมาณ 7 สัปดาห์

การใช้ยาป้องกันและรักษาสุกรเจ็บป่วย

1. ยาปฏิชีวนะ ยาปฏิชีวนะใช้ในการป้องกันและรักษาโรค เช่น โรคปอดบวม หลอดลมอักเสบ การอักเสบต่างๆ แผลมีหนอง โรคทางเดินอาหาร โรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ มดลูกอักเสบ เป็นต้นยาในกลุ่มนี้ เช่นเพนนิซิลิน สเตรปโตมัยซิน เพนสเตรปมัยซิน กานามัยซิน อ็อกซีเตตราไซคลิน
2. ยาซัลฟา เพื่อใช้ป้องกันและรักษาโรคยาในกลุ่มนี้ เช่น สไตร ซัลลาฟาเมทาซีน ซัลฟาไดอาซีน ซัลฟานิลาไมด์ ซัลฟาไทอาโซน เป็นต้น
3. ยาบำรุง ส่วนใหญ่เป็นยาเข้าในรูปแบบฟอสฟอรัส แคลเซียม แมกนีเซียม น้ำตาลกลูโคส ตลอดจนวิตามิน และแร่ธาตุที่จำเป็นสำหรับร่างกาย ช่วยกระตุ้นให้การดูดซึมของระบบการย่อยอาหารให้ดีขึ้น
4. ยาฆ่าเชื้อโรค ใช้ล้างคอกโดยทั่วไป เช่น ไอซาล ซานิตัส เซฟลอน ไอโดเพค ไอโอดีน พอร์มาลีน
5. ยาฆ่าพยาธิภายนอก ใช้ฆ่าพวกเห็บ เหา ไร ขี้เรื้อน ขี้เรื้อนแห้งในสุกร เช่น เอ็นโก้ เย็นโก้ ฟิสเพรย์ มาลาซ มาลาไรออน เซพวินส์
6. ยาถ่ายพยาธิ ยาถ่ายพยาธิในลำไส้ของสัตว์ที่ใช้กันมากที่สุด คือ ตัวยาปิเพอร์ราซีน
7. ยาใส่แผล ใช้ใส่แผลสดและแผลเรื้อรัง เช่น ทิงเจอร์ไอโอดีน ยาเหลือง เจนเซียนไวโอเลต (ยาสีม่วง)
8. วัคซีน เพื่อป้องกันโรคโลหิตจางในลูกสุกร เช่น ไฟเด็กซ์ไมโอเฟอร์ พิกซ์เดร็ก ไอรอนเดร็กทรานโรนาเด็ก เป็นต้น

ปัจจัยที่จะทำให้การเลี้ยงสุกรประสบความสำเร็จประกอบด้วย

1. สุกรพันธุ์ดี
2. อาหารดี
3. โรงเรือนดี
4. การจัดการเลี้ยงดูดี
5. การควบคุมและป้องกันโรคดี

การเลี้ยงหมูหลุม ตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ธรรมชาติ

การเลี้ยงหมูตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ธรรมชาติเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้ประสงค์จะเลี้ยงหมูเพื่อเป็นรายได้เสริมครอบครัว บรรเทาปัญหาเศรษฐกิจ ในยุควิกฤตน้ำมันแพง พืชผลขายไม่ได้ราคา

สิ่งที่ควรคำนึงในการเลี้ยงหมูหลุมมีดังนี้

1 พันธุ์สุกร

- a. พันธุ์มัน
- b. พันธุ์เนื้อ
- c. พันธุ์เนื้อ+มัน

โดยทั่วไปเกษตรกรมักใช้พันธุ์ ลูกผสม 3 สายเลือด ลาร์จไวท์ + ดุ๊ก + แลนด์เลจ

สูตรผสมอาหารหมูแบบธรรมชาติ

1. วัตถุดิบใช้อาหารที่มีอยู่ทั่วไปในท้องถิ่น ได้แก่ หยวกกล้วย ผักบุงจิ้น ฟักทองสุกหรือดิบ มะละกอดิบ ใบกระถิน สัตว์ส่วนรวมกัน หรืออย่างเดียวกันก็ได้ จำนวน 25 กก.
2. น้ำตาลทรายแดง 1 กก.
3. เกลือแกง 2 ชีด
4. หัวเชื้อจุลินทรีย์ 2 ช้อน
5. มูลสัตว์แห้ง (ขี้หมู)

สูตรอาหารหมัก		สูตรผักหมัก
รำอ่อน 120 กก.	ดินแดง 30 กก.	วัสดุการเกษตร 10 กก.
ข้าวโพดป่น 5 กก.	มูลสัตว์แห้ง 30 กก.	น้ำตาลทราย 4 กก.
ปลาป่น 5 กก.	รำ 240 กก.	เกลือเม็ด 1กก.
กระถินป่น 25 กก.	ผักหมัก 250 กก.	หมักตั้งแต่ 3 วันขึ้นไป
กระดุกป่น 5 กก.		

น้ำดื่มของหมู

การผสมน้ำดื่มสำหรับหมูหลุม จะใช้จุลินทรีย์ต่างๆ ผสมกันดังนี้

1. หัวเชื้อจุลินทรีย์(ผักผลไม้) 2 ช้อน
2. น้ำหมักสมุนไพร 1 ช้อน
3. นมเปรี้ยว 3 ช้อน
4. น้ำสะอาด 10 ลิตร

ผสมให้หมูตี๋มเป็นประจำหากพื้นคอกสุกรแห้งหรือแข็งก็ใช้น้ำดังกล่าวพ่น หรือราดบนพื้นคอก จะทำให้มีกลิ่นหอม หมูจะขุดคุ้ย พื้นวัตรองพื้นคอกร่วนโปร่ง อากาศถ่ายเทจุลินทรีย์แพร่กระจายดี

การเก็บจุลินทรีย์ท้องถิ่นหรือการเก็บจุลินทรีย์เชื้อราขาวจากใต้กอไผ่

วัสดุอุปกรณ์

1. กล่องสี่เหลี่ยมเล็กสูงประมาณ 10 ซม.
2. คลุม/ปิด ด้วยกล่องกระดาษปู้ฟ (มีรูอากาศสามารถผ่านเข้าออกได้)
3. คว่ำกล่องข้าวบริเวณพื้นป่าไผ่ (ระวังอย่าทับกระดาษหนักเกินไป)
4. คลุมพลาสติกทับอีกครั้งเพื่อป้องกันน้ำฝนซึมเข้าไปในกล่องแล้วใช้ลวดตาข่ายทับข้างบน ทับชายรอบๆด้วยไม้ป้องกันสัตว์ เช่นหนู รมควน รักษาอุณหภูมิประมาณ 20 องศา ใช้เวลา 4-5 วัน (หากอุณหภูมิสูงกว่านี้จะใช้เวลาสั้นกว่า) จะได้เชื้อราขาวคลุมเต็มผิวหน้าข้าว เรียกจุลินทรีย์ขานี้ว่า ไอเอ็มโอ 1 (IMO1)
5. เมื่อผสมกากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดงกับ IMO 1 ด้วยอัตราส่วน 1 ต่อ 1 เรียกจุลินทรีย์ธรรมชาตินี้ว่า ไอเอ็มโอ 2 (IMO2) นำมาใส่โหลหรือโถงปิดฝาด้วยกระดาษขาวเก็บไว้แล้วนำมาใช้ประโยชน์กับการเกษตรธรรมชาติได้

สมุนไพรที่ใช้สำหรับรักษาโรค

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
ผักบุงสด	แก้ท้องเสีย
ใบกล้วยหรือใบฝรั่ง	แก้ท้องเสีย
ฟ้าทะลายโจร	แก้ร้อนใน
เป่าน้อย	เป็นยาระบาย
ใบฝรั่ง	แก้ท้องร่วง
ใบทับทิม	แก้ท้องร่วง
ไพล ขมิ้น ขิง	แก้ท้องอืด
กล้วยดิบ	แก้ท้องร่วง

สูตรอาหารหมูจากประสบการณ์ตรงของเกษตรกร

<p>สูตรที่ 1 ถั่วดำ</p> <p>ถั่วดำ 14 กก. โปรตีน 32.90 %</p> <p>ปลายข้าว 14 กก. โปรตีน 1.26 %</p> <p>รำ 72 กก. โปรตีน 13.82 %</p> <p style="text-align: center;"><u>ต้นทุนอาหารชั้น 4.94 บาท/กก.</u></p>	<p>สูตรที่ 2 ผสมอาหารชั้น+อาหารหยาบ</p> <p>อาหารชั้น</p> <p>รำละเอียด 70 กก. โปรตีน 8.40 %</p> <p>ข้าวโพด 13 กก. โปรตีน 1.17 %</p> <p>ปลาป่น 4 กก. โปรตีน 2.00 %</p> <p>กระถินแห้ง 4 กก. โปรตีน 0.76 %</p> <p>อาหารหยาบ</p> <p>ดินแดง/ขี้วัว/กล้วย/น้ำตาล 70 กก. รวมโปรตีน 12.33 %</p>
<p>สูตรที่ 3 อ.โชคชัย สารากิจ</p> <p>รำละเอียด 120 กก. โปรตีน 22.50 %</p> <p>ข้าวโพด 50 กก. โปรตีน 4.50 %</p> <p>ปลาป่น 5 กก. โปรตีน 2.50 %</p> <p>กากถั่วเหลือง 20 กก. โปรตีน 8.50 %</p> <p>กระดุกป่น 5 กก.</p> <p>ดินแดง 30 กก.</p> <p style="text-align: center;">รวมโปรตีน 19.00 %</p> <p><u>ต้นทุนอาหารชั้น 4.80 บาท/กก.</u></p> <p>อาหารหมัก อาหารหมัก 260 กก.</p> <p>รวม 520 กก. ต้นทุนอาหารรวม 2.71บาท/กก.</p>	<p>สูตรที่ 4 รำข้าว</p> <p>รำ 90 กก. โปรตีน 10.80 %</p> <p>ปลายข้าว 8 กก. โปรตีน 0.72 %</p> <p>อาหารหมัก 100 กก. รวมโปรตีน 11.52 %</p> <p style="text-align: center;"><u>ต้นทุนอาหาร 4.43 บาท/กก.</u></p> <p><u>สรุปผล</u> การใช้อาหารต่อการเจริญเติบโตของหมู:สูตร1-3 หมูเจริญเติบโตตามเกณฑ์: สูตร 4 หมูโตช้า</p>

สูตรผสมอาหารหมัก ต้ม สด ของแต่ละท้องถิ่น

สูตรอาหารหมัก

ส่วนประกอบ

1. ต้นกล้วย 100 กก.
2. น้ำตาลทรายแดง 4 กก.
3. เกลือ 1 กก.

หมักนาน 5-7 วัน

สูตรอาหารต้ม

ส่วนประกอบ

1. ผักต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น บอน+รำ
2. เศษอาหาร

สูตรอาหารชั้นผสมอาหารหยาบ

ส่วนประกอบ

1. แกลบ 1 ส่วน
2. ปลายข้าว 1 ส่วน
3. อาหารหมัก 3 ส่วน
4. หัวอาหาร 1 ส่วน

การประยุกต์ใช้วัตถุดิบท้องถิ่นในการเลี้ยงหมู

สูตรอาหารหมูจากวัตถุดิบท้องถิ่น เพื่อให้เกษตรกรผลิต โดยนำวัตถุดิบท้องถิ่นมาคิดคำนวณเป็นอาหารหมู ที่มีคุณค่าทางอาหารเพียงพอต่อความต้องการของหมูแต่ละวัย แสดงอาหารโปรตีนหลัก

หลักการเบื้องต้น หมูแต่ละวัยต้องการอาหารดังนี้

หมูน้ำหนัก 5 - 10 กก. ต้องการ โปรตีน 22 %

หมูน้ำหนัก 10 - 20 กก. ต้องการ โปรตีน 18 %

หมูน้ำหนัก 20 - 35 กก. ต้องการ โปรตีน 16 %

หมูน้ำหนัก 35 - 60กก. ต้องการ โปรตีน 14 %

หมูน้ำหนัก 60 - 100 กก. ต้องการ โปรตีน 13 %

การอบรมในครั้งนี้ เกษตรกรได้มีโอกาสฝึกทักษะการคำนวณ หาสัดส่วนของโปรตีนสารอาหารจากพืชผักท้องถิ่น ที่นำมาเป็นอาหารสัตว์ ซึ่งได้แบ่งเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มได้ระดมความคิดและคำนวณสูตรอาหารได้ดังนี้

สูตรอาหารหมู

สูตรที่ 1 สำหรับหมูที่มีน้ำหนัก

10 -20 กก. และ 20 -35 กก

1. รำละเอียด 10 กก
2. ข้าวโพดป่น 33 กก.
3. ปลาป่น 12 กก
4. ปลายข้าว 35 กก.
- 5.กากถั่วเหลือง 10 กก.
- โปรตีน 17.64 %
- ต้นทุน 12.45 บาท/กก

สูตรที่ 2 สำหรับหมูเล็ก

1. กากถั่วเหลือง 44 % x 15 กก.
2. ปลาป่น 55 % x 5 กก
3. รำละเอียด 12 % x 10 กก
4. ปลายข้าว 8 % x 25 กก
5. กากมะพร้าว 16-20 %x 5 กก
6. ไมยราบ 19 % x 4 กก.
7. ข้าวโพดบด 8 % x 27 กก.
8. ใบแค 24.89 % x 5 กก
- โปรตีน 18.1% ต้นทุน 9.24 บาท

สูตร3 สำหรับหมูน้ำหนัก 10-20 กก. (18%)

1. รำละเอียด 30 กก x 7บ. = 210
2. กากมะพร้าว 10 กก x 1บ. = 10
3. ข้าวโพด 20 กก x 8บ. = 160
4. ใบมันสำปะหลัง10 กก x 3บ. = 30
5. ใบกระถิน 10 กก x 3บ. = 30
6. เมล็ดถั่วเหลือง 20 กก. x12บ. = 240
- โปรตีน 15.68 % ต้นทุน 3.83 บาท/กก.

สูตร 4 สำหรับหมูน้ำหนัก 35-60 กก

1. รำละเอียด 40 กก x 7บ. = 280
2. ใบกระถิน 20 กก. X 3 บ. = 60
3. กากถั่วเหลือง 10 กก x 12บ. = 120
4. ปลาสด 10 กก. x 6บ. = 60
5. มันสำปะหลัง 20 กก x 3 บ. = 60
6. ดินแดง 15 กก. x 1บ. = 15
7. ชีว 15 กก x 1บ. = 15
- โปรตีน 15.44 % ต้นทุน 3.65 บาท

หมายเหตุ สูตร3-4 ใช้วัตถุดิบท้องถิ่นทำให้ต้นทุนต่ำ

สูตรที่5 สำหรับหมูที่มีน้ำหนัก 35-60 กก. และ60-100กก สูตรที่ 6 สำหรับหมูที่มีน้ำหนัก 60-100กก (13%)

1. รำละเอียด 30 กก. (7บ./กก)
2. ข้าวโพดป่น 31 กก. (9.20บ./กก)
3. ปลาป่น 5 กก.(37บ./กก)
4. ปลายข้าว 30 กก. (7.50บ./กก).
5. ใบกระถินป่น 4 กก. (5 บ./ กก.)

โปรตีน 12.17% ต้นทุน 9.25 บาท/กก.

หมายเหตุ สูตรที่ 5 ใช้พืชในท้องถิ่น 1 ชนิดต้นทุนยังสูง

1. ข้าวโพด 20 กก. x 8บ. = 160
2. รำละเอียด 15 กก. x 7บ. = 105
3. กากถั่วเหลือง 15 กก. x 16บ = 240
4. ใบกระถิน 10 กก. x 3บ = 30
5. มันสำปะหลัง 40 กก. x 1บ. = 120
6. ดินแดง 15 กก. x 1บ. = 15
7. ชีว 15 กก. x 1บ. = 15

โปรตีน 13.20 % ต้นทุน 4.15 บาท/กก.

สูตรอาหารหมูทั้ง 6 สูตร เกษตรกรต้องนำไปทดลองในการเลี้ยงหมู เพื่อหาข้อดี ข้อเสีย และทำการสรุปบทเรียนเพื่อพัฒนาให้ได้สูตรอาหารหมูที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น

คอกหมูหลุม

ตั้งอยู่บนที่สูง ที่ดอน สร้างโรงเรือนตามแนวทิศทางของตะวันออก – ตะวันตก วัสดุผนังหลังคาควรเป็น กระเบื้องหรือคา พื้นที่คอกหมูหลุม มีขนาดความกว้าง 3 เมตร ยาว 6 เมตร ต่อจำนวนลูกหมู 10-12 ตัว โดยขุด ดินลงไป 90 ซม. ก่ออิฐบล็อก สูง 2 ชั้นจากขอบ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ชั้น ล่างสุดลึกหนาประมาณ 40 ซม. เพื่อรอง พื้นด้วยวัสดุ ส่วนชั้นบนเป็นวัสดุรองพื้นที่หมูสามารถกินได้ เป็นที่รองรับมูลปฏิกูลอุจจาระ และปัสสาวะที่หมูขับถ่าย โดยสรุปวัสดุที่ใช้ใส่หลุมคอกมีดังนี้

1. ใบไม้ ขี้เลื่อย แกลบหมัก ฟางข้าว ฯลฯ
2. ดินแดง 10 % โรยคลุกกับวัสดุ
3. ถ่านกระดุก 10 % โปรงคลุกเคล้ากับแกลบ หรือขี้เลื่อย
4. เชื้อราขาว 1 กระสอบ โรยผสมใส่วัสดุเป็นชั้นๆ
5. หัวเขื่อน้ำหมักจุลินทรีย์จากพืช หรือสัตว์ 2 ซ้อน /น้ำ 10 ลิตร ราดให้ชุ่ม
6. เกลือทะเลเม็ด 1-2 กก. โปรงคลุกปนกับวัสดุอื่น ทั่วบริเวณ

อิฐบล็อกก่อ 2 ชั้น

หลุม
ลึก
90
ซม.

ขี้เลื่อย แกลบหมัก ถ่านกระดุก
เกลือเม็ด เชื้อราขาว น้ำหมักจุลินทรีย์ ชีวภาพ
ใบไม้แห้ง หญ้าแห้ง ขี้เลื่อยแกลบหมัก
ฟางข้าว เชื้อราขาว น้ำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพ

การจัดการเลี้ยงดู

ในสภาพพื้นที่สูงซึ่งมีอากาศหนาวเย็นและพื้นที่จำกัด ควรเลี้ยงในหลุม(สุกรหลุม) เพื่อให้ได้ปุ๋ยมูลสุกรไว้ใช้และสร้างความอบอุ่นให้แก่สุกรได้ดี ในสภาพพื้นที่ราบเชิงเขาควรเป็นคอกพื้นคอนกรีตหรือพื้นไม้ เพื่อสะดวกในการทำความสะอาด อาหารที่ใช้ควรหาได้ในท้องถิ่น เช่น ต้นกล้วย ใบกระถิน รำข้าว ปลายข้าว ข้าวโพด ผักผลไม้ต่างๆ และผสมกับหัวอาหารสำเร็จรูปเล็กน้อย เพื่อมิให้สุกรขาดสารอาหารและโตเร็ว มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและถ่ายพยาธิสม่ำเสมอ

การลงทุน

ค่าคอก ขนาด 3x5 เมตร 1 หลุม(สุกรหลุม)	8,000 บาท
ค่าสุกรอายุ 2 เดือน 4 ตัวๆละ 1,200บาท	4,800 บาท
ค่าอาหาร (ตัวละ 75 กก.) 300 กก.ๆละ 18 บาท	5,400 บาท
ค่าเวชภัณฑ์ (วัคซีน,ยาถ่ายพยาธิ)	1,000 บาท
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (อุปกรณ์การเลี้ยง,ไฟฟ้า,น้ำมันเชื้อเพลิง)	3,000 บาท
รวม	22,200 บาท

ผลตอบแทน

ค่าขายสุกร (อายุ 6 เดือน หนักตัวละ 60กก.) กก.ละ 40 บาท ปีละ 2 รุ่น	19,200 บาท
ค่าปุ๋ยคอก (30 กระสอบๆละ 30 กก.) 900 กก.ละ 4 บาท 2 ครั้ง/ปี	7,200 บาท
รวม	26,400 บาท

หมายเหตุ :- จะคุ้มทุนในปีที่ 2